

SÁNG TẠO KIẾN TRÚC CỦA ZAHA HADID

VỚI CẢM HỨNG TỪ HỘI HỌA TRỪU TƯỢNG

(Nghiên cứu mối quan hệ giữa Hội họa & Kiến trúc
trong sáng tạo kiến trúc)

KAZIMIR MALEVICH

Ths.KTS. Hoàng Tuấn Minh*

Tóm tắt: Trước xu thế phát triển của thế giới, sự tham gia sâu rộng của công nghệ, khoa học kỹ thuật, kể cả những lĩnh vực vốn mang tính cá nhân như sáng tạo nghệ thuật, cũng có sự tham gia của Công nghệ AI. Bài báo giới thiệu về Kiến trúc sư Zaha Hadid – người nổi tiếng quốc tế nhờ khả năng tiên phong tìm kiếm và biểu hiện các thẩm mỹ kiến trúc, phản ánh cuộc sống thời đại. KTS Zaha Hadid đã thực hiện các nghiên cứu riêng về tạo hình ngôn ngữ kiến trúc của mình thông qua mối liên hệ với cảm hứng hội họa, với các nghiên cứu trừu tượng trong không gian ba chiều. Những tác phẩm nghệ thuật – cảm hứng hội họa như là một đề xuất về xu hướng sáng tạo nghiên cứu thể quan, khám phá các quy luật tạo hình, các hạn chế về mặt vật lý và dưới sự phát triển của công nghệ thiết kế các cảm hứng đó đã truyền tải, biểu hiện thành ngôn ngữ kiến trúc riêng của KTS.

Từ khóa: Kiến trúc sư, sáng tác kiến trúc, ngôn ngữ kiến trúc, kiến trúc sư Zaha Hadid.

Abstract: With the development trend of the world, the extensive participation of

technology, science and technology, even some fields of personal giftedness such as artistic creation, also have the participation of Technology, AI. The article introduces Architect Zaha Hadid - who is internationally famous for his pioneering ability to find and express architectural aesthetics, reflecting the life of the times. Architect Zaha Hadid has carried out her own research on shaping her architectural language through the connection with painting inspiration, with her abstract studies in three-dimensional space. Her art works - her painting inspiration are as a proposal of creative trends to study the world, explore the laws of shaping, physical limitations and under the development of design technology, these inspirations have been conveyed and expressed into the architect's own architectural language.

Key words: Architect, architectural composition, architectural language, architect Zaha Hadid.

Nhận ngày 20/4/2022, chỉnh sửa ngày 5/5/2022, chấp nhận đăng ngày 25/5/2022.

Nghệ thuật kiến trúc vốn đã có mối quan hệ mật thiết với điêu khắc, hội họa có từ ngàn xưa, ngay khi con người biết làm nhà để ở, thể hiện rõ mối quan hệ tổng hòa về mặt kỹ thuật và nghệ thuật. Ý tưởng về sự kết hợp mỹ thuật hội họa và nghệ thuật kiến trúc được biểu hiện giá trị mới, khởi xướng từ các Kiến trúc sư (KTS), các nhà phê bình mỹ học, hoạt động nghệ thuật trong phong trào Avant- Grade (Chủ nghĩa tiên phong) tại Trường Kiến trúc Bauhaus vào đầu thế XX, đã đem sứ mệnh mới cho nghệ thuật kiến trúc, tham gia vào sự vận động, phát triển của xã hội, đây cũng là những đặc điểm nổi bật của Chủ nghĩa hiện đại.

Mối quan hệ chặt chẽ này được thể hiện rõ ràng trong các tác phẩm kiến trúc một số KTS hiện đại tiêu biểu nhất trong thời kỳ này như Mies van der Rohe (1886-1969), Le Corbusier (1887-1965), Oscar Niemeyer (1907-2012).

Quan điểm về nghệ thuật kiến trúc hiện đại, xuất phát từ trường Kiến trúc Bauhaus.

* ĐH Kiến trúc Hà Nội

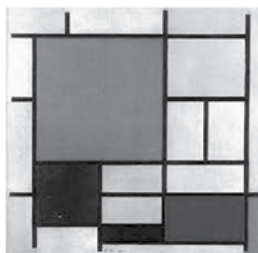
Ở thời kỳ này, với kỳ vọng vào sự tái tạo vật chất và giá trị đạo đức của một thế giới, vốn đã bị tàn phá sau chiến tranh thế giới thứ 2, phục vụ con người như là một công cụ để củng cố bản sắc tập thể. Trong bối cảnh này, nghệ thuật kiến trúc cần được sử dụng để định hình đời sống tinh cảm của con người, mà nghệ thuật và kiến trúc kết hợp sẽ đem lại một ý nghĩa mới, đại diện cho ý thức cộng đồng, ngoài yếu tố chức năng và kỹ thuật. Sự phát triển của nghệ thuật kiến trúc được khuyến khích là sự thống nhất, kết hợp của các ngành hội họa, điêu khắc, thiết kế công nghiệp, cơ khí và hàng thủ công.

Ví dụ 1: Mối quan hệ nghệ thuật hội họa và kiến trúc trong chủ nghĩa hiện đại: Trường phái Destij (1917)

Ví dụ 2: Mối quan hệ nghệ thuật hội họa và kiến trúc trong kiến trúc của KTS Le Corbusier (1887-1965)

Trường phái De Stijl được định hình bởi người Hà Lan là Piet Mondrian (1872 – 1944) và Theo van Doesburg (1883 – 1931). Ngược lại với những trường phái nghệ thuật thời tiền chiến (Art Nouveau), De Stijl đem trường phái Cubism (Lập thể) lên một tầm cao mới với những thành phần thiết kế tối giản nhất có thể, vài đường kẻ dọc, ngang kèm theo những màu sắc cơ bản. De Stijl mang nét nổi bật đặc trưng cũng như tính thẩm mỹ cao. Bằng cách xóa bỏ chủ nghĩa cá nhân của người nghệ sĩ và hướng tới sự chính xác, hòa hợp, De Stijl mang trên mình sứ mạng thiết lập nền móng cho thể chế hệ tương lai, hướng tới mục tiêu cải cách xã hội. Trường phái De Stijl là công cụ xóa nhòa ranh giới giữa mỹ thuật hay nghệ thuật ứng dụng (như thiết kế đồ họa hoặc thiết kế sản phẩm) với kiến trúc.

Thế kỷ 21, chúng ta đang sống trong một thế giới vận động mạnh mẽ, dưới sự cách mạng của khoa học kỹ thuật, một kỷ nguyên kỹ thuật số làm nền tảng cho sự phát triển. Từ đó, xuất hiện các nhu cầu mới, các giá trị được mới, được tôn vinh hoặc bị thay thế. Và chúng ta chứng kiến sự ảnh hưởng của các yếu tố cá nhân, có tác động đến xu hướng của một nhóm người, hay cả một xã hội, không chỉ giới hạn trong phạm vi quốc gia.

Trong lĩnh vực kiến trúc, sự tác động của cách mạng khoa học kỹ thuật (KHKT) được biểu hiện rõ nét nhất, đem lại những thành tựu nổi bật từ lĩnh vực thẩm mỹ đến sự không giới hạn về quy mô, thể loại công trình. Từ đó, sức ảnh hưởng của Nghệ thuật kiến trúc (NTKT) được coi là “đỉnh mức” cho sự biểu hiện thịnh vượng từ cá nhân đến quốc gia. Trong đó, giá trị thẩm mỹ của nghệ thuật kiến trúc được cộng đồng đón nhận, có sức ảnh hưởng sẽ là sự thành công có tính biểu hiện cho thời đại. Như vậy, ngôn ngữ kiến trúc của KTS phải có sự đổi mới, có tính đặc biệt, đóng vai trò như là “thương hiệu” của cá nhân KTS đó.

Nhận định này, được khẳng định rõ ràng trong các tác phẩm kiến trúc của KTS Zaha Hadid (1950-2016) một KTS có tầm

ảnh hưởng tới sự phát triển của kiến trúc đương đại, với một ngôn ngữ tạo hình kiến trúc đặc biệt, có tính tiên phong, đã đem lại nghệ thuật kiến trúc các loại hình biểu hiện đa dạng, ấn tượng, thậm chí, có thể được coi như một trường phái biểu hiện kiến trúc mang tên ZHA.

KTS Zaha Hadid đã để lại một gia tài đồ sộ về công việc, tầm gương về sức lao động và trường phái kiến trúc theo đuổi, với hướng tiếp cận khơi gợi cảm hứng mạnh mẽ trong sáng tạo nghệ thuật kiến trúc, góp phần định hình diện mạo kiến trúc thế kỷ XXI. Cảm hứng trong sáng tạo nghệ thuật kiến trúc của KTS Zaha Hadid được tiếp cận từ sự ảnh hưởng của Chủ nghĩa kiến tạo Nga (1914) và nghệ thuật hội họa, với một bản lĩnh, nhận thức sâu, có triết lý rõ ràng. Cụ thể là nghệ thuật hội họa trừu tượng, với các tác phẩm, tư tưởng nghệ thuật, quan niệm thế giới quan của họa sỹ Kazimir Malevich (1879-1935), người khởi xướng Chủ nghĩa Siêu việt (Suprematist Avant-Grande).

KTS Zaha Hadid (1950-2016), nữ kiến trúc sư đầu tiên dành giải thưởng Pritzker 2014, xếp hạng thứ 69 trong danh sách 100 người phụ nữ có quyền lực nhất năm 2008, và danh sách 100 người có tư tưởng mang sức ảnh hưởng lớn vào năm 2010. Trong thời gian chưa đến 30 năm hành nghề (1989 – 2016), với nhiều cuộc thi dành giải thưởng và chưa từng được đem ra xây dựng, kể từ phương án kiến trúc thi tuyển là The Peak Club, Hồng Kông (1989), đến dự án đầu tiên được xây dựng là Trạm nhà cứu hỏa Vitra Fire Station, Đức (1993)

Nghệ thuật hội họa trừu tượng & Họa sỹ Kazimir Malevich (1879-1935)

Nghệ thuật trừu tượng là trào lưu hội họa đầu thế kỷ XX, sử dụng ngôn ngữ thị giác từ những hình dạng khuôn mẫu, màu

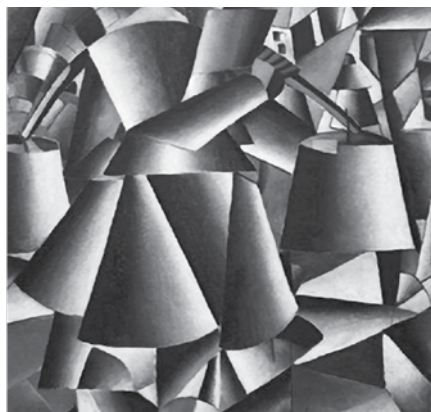
sắc, đường nét để tạo nên một sáng tác có thể tồn tại độc lập, tạo nên các hình ảnh, hình dạng có tính đa nghĩa, có tính liên tưởng, không bó hẹp trong khuôn dạng của hình - nghĩa đen (hội họa trừu tượng là cái còn lại sau khi hình đã bị loại ra – Tác giả). Nghệ thuật trừu tượng, nghệ thuật phi hình thể & vật thể, nghệ thuật không trình diễn là các khái niệm không quá tách biệt. Mục đích của nghệ thuật trừu tượng có một phần thể hiện sự tồn tại mỹ cảm trong một chuỗi liên tục, quá trình chất lọc, tinh chế. Các trường phái hội họa đều có tính trừu tượng, với mức độ khác nhau. Việc rút bỏ hình tượng của vật thể này phải nhằm tới việc tạo ra một thứ tinh khiết hơn, chứ không phải một loại công việc vô tri vô giác hay cơ học thuần túy kiểu như đơn giản là bỏ bớt vài bộ phận.

Họa sỹ Kazimir Malevich (1879-1935)
nhà họa sỹ, nhà lý luận phê bình mỹ thuật
người Nga, một trong những người tiên phong
của nghệ thuật trừu tượng hình học và người
khởi đầu của phong trào chủ nghĩa Siêu việt

Tác phẩm của K.Malevich được đặc trưng bởi bốn nguyên tắc: Trừu tượng, phân tán, phân mảnh và không có lực hấp dẫn. Tất nhiên, bốn nguyên tắc đó không phải là những nguyên tắc duy nhất có thể được sử dụng. Ông vẽ các khối hình học nhiều lớp, hay hình vuông đơn giản màu đen trên một cánh đồng trắng (bức tranh *Black Suprematic Square*, 1915), đã trở thành biểu tượng đầu tiên về Chủ nghĩa Siêu việt. Ông đã đưa ra các nghiên cứu, quan điểm của mình là những nghiên cứu về hình học phi Euclid, nhưng ở trung tâm của nó, K.Malevich cho rằng có một loại tồn tại thần bí thuộc về không gian. Các hình thức được sử dụng trong bố cục đều được đặt ở một góc nhìn độc đáo và có vẻ như chúng đã bị biến dạng và phân mảnh.

K.Malevich nói về việc khám phá ra chiều thứ ba và thậm chí thứ tư trong một bức tranh, bằng cách ghép các hình học với nhau. Nền đơn sắc xóa bỏ mọi khả năng tưởng tượng không gian của bức tranh là ba chiều. Tất cả các vật thể đều nằm trong một không gian phản hấp dẫn, tạo thành cái mà chúng ta có thể gọi là thẩm mỹ trống.

Woman with pails: Dynamic Arrangement'
(1912-1913)

Ví dụ 3: Phân tích bức tranh sơn dầu "Woman with pails: Dynamic Arrangement" (1912-1913), họa sỹ Kazimir Malevich (1879-1935). Trong sáng tác này, tất cả các hình thức trong tự nhiên có thể được giảm xuống hình cầu, hình trụ và hình nón), K.Malevich di chuyển dứt khoát hơn về hướng trừu tượng bằng cách phân tích hình và mặt phẳng hình thành nhiều loại lồng vào nhau các hình dạng hình học. Hình dáng này vẫn có thể nhận dạng được, như những cái thùng mà cô ấy mang, K.Malevich vẫn chưa từ bỏ chủ nghĩa biểu hiện hoàn toàn. Bảng màu tổng hợp bao gồm các màu sắc mát mẻ chiếm ưu thế bởi màu xanh lam và xám, mặc dù các điểm nhấn của màu đỏ, vàng và màu vàng đất thêm vào sự năng động trực quan của bố cục. Vài yếu tố tượng trưng có thể nhận dạng, chẳng hạn như bàn tay, đường như bị mất trong vòng xoáy của các dạng trừu tượng và định hình cấu trúc khung tranh vẽ.

Nghệ thuật hội họa trừu tượng & KTS Zaha Hadid

Từ thời sinh viên, KTS Zaha Hadid đã sử dụng hội họa như là một phần trong quá trình tìm tòi cảm hứng, xây dựng quá trình sáng tạo kiến trúc. Vẽ và hội họa là nền tảng trong thực hành kiến trúc, chịu ảnh hưởng của K.Malevich, Tatlin và Rodchenko, cô sử dụng các bản vẽ hội họa làm phương pháp chính để hình dung ý tưởng kiến trúc của

mình. Đối với Zaha Hadid, hội họa là công cụ thiết kế và trừu tượng hóa một cấu trúc nghiên cứu để hình dung về kiến trúc và mối quan hệ của nó đối với thế giới chúng ta đang sống, nhẹ nhàng, một cảm giác không trọng lượng, đặc trưng trong các công trình kiến trúc của cô, đây như là một ngôn ngữ tạo hình kiến trúc đặc trưng của Zaha Hadid, người có đóng góp cho thế giới kiến trúc mang tính đột phá và sáng tạo.

Năm 1992, Zaha Hadid phát triển một bộ sưu tập tranh và bản vẽ cho "The Great Utopia", một cuộc triển lãm về Chủ nghĩa kiến tạo của Nga tại Bảo tàng Guggenheim ở New York. Zaha Hadid đưa ra cách giải thích về dự án Tượng đài của Vladimir Tatlin đối với Quốc tế thứ ba (1919-1920) theo quan điểm cá nhân.

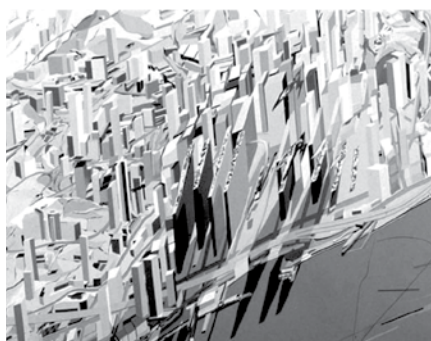
Sự ảnh hưởng của trường phái hội họa trừu tượng và K.Malevich trong công việc của mình, đã được cô khẳng định: "Tôi bắt đầu quan tâm đến những tác phẩm của K.Malevich vào những năm 1970, khi tôi còn là sinh viên của Hiệp hội Kiến trúc ở London. Tôi nghĩ rằng tình hình kinh tế tồi tệ ở phương Tây trong những năm đó đã nuôi dưỡng trong chúng tôi những tham vọng tương tự như của các nghệ sĩ Nga ở đầu thế kỷ 20, chúng tôi nghĩ cần phải áp dụng những ý tưởng mới một cách triệt để để tái tạo xã hội. Các nghiên cứu của tôi liên quan đến những người tiên phong đầu tiên của chủ nghĩa kiến tạo Nga. Đặc biệt là với tác phẩm của K.Malevich - ông ấy là người có sức ảnh hưởng mạnh mẽ ban đầu đối với tôi, như một đại diện của sự giao thoa giữa nghệ thuật và thiết kế. K.Malevich đã khám phá ra sự trừu tượng như là một nguyên tắc, một giải pháp có tính thực nghiệm, để có thể thúc đẩy quá trình sáng tạo lên các cấp độ mới chưa từng có trước đây, công việc trừu tượng này cho phép mức độ sáng tạo được mở rộng lớn

hơn nhiều. Các dạng hình học của ông bắt đầu phát triển khái niệm vượt ra ngoài mặt phẳng, trở thành lực và năng lượng, dẫn đến những ý tưởng về cách bản thân không gian có thể bị bóp méo để tăng tính năng động và phức tạp mà không làm mất đi tính liên tục. Tôi khám phá những ý tưởng này thông qua các khái niệm như nổ, phân mảnh, cong vênh và bó lại. Những ý tưởng về sự nhẹ nhàng, bay bổng và trôi chảy trong công việc thiết kế của tôi đều xuất phát từ nghiên cứu này."

Trong suốt những năm 1980, trước khi Zaha Hadid thực hiện bất kỳ tác phẩm nào của mình, cô đã phải đối mặt với nhiều năm về thiết kế kiến trúc lý thuyết. Trong những năm này, cô đã tạo ra một tiền lệ cho toàn bộ sự nghiệp của mình. "Một kết quả của sự quan tâm của tôi đối với K.Malevich là sự quyết định sử dụng hội họa như một công cụ thiết kế". Zaha Hadid nhận thấy hệ thống vẽ kiến trúc truyền thống đang bị hạn chế và cần tìm kiếm một phương tiện biểu diễn mới. Nghiên cứu K.Malevich cho phép cô phát triển tính trừu tượng như một nguyên tắc của quá trình phát triển ý đồ sáng tạo kiến trúc, với những khám phá này sau đó được biểu hiện dưới dạng không gian vật chất trong các công trình kiến trúc của cô.

Zaha Hadid bắt đầu vẽ tranh của mình bằng các nghiên cứu ở quy mô đô thị ví mô, khám phá các đề xuất về quy hoạch tổng thể và các hình thức kết nối trong và giữa các thành phố. Trong bức tranh "The Peak Blue Slabs" của mình, Hadid đã đề xuất một địa danh là nơi nghỉ ngơi thoát khỏi sự tắc nghẽn và cường độ cao của Hồng Kông, được phát triển trên một ngọn núi nhân tạo. Nghiên cứu các ý tưởng về sự xếp chồng và chồng lên nhau, các đường thẳng liên tục với nhiều quỹ đạo trên cùng một bề mặt đã phát triển trong các bức vẽ và tranh vẽ của cô vào thời điểm này. Zaha Hadid đã sử dụng các quan điểm khác nhau trong hội họa trừu tượng để phát triển cho sự biến dạng. Có thể nói giai đoạn này, các ý tưởng kiến trúc của Zaha Hadid tập trung vào các diện, mảng, khối hình thành từ các đường thẳng - Giai đoạn đường thẳng.

Trong quá trình nghiên cứu về dự án "Trạm cứu hỏa Vitra" các bức tranh của Hadid hiện thực hóa và đóng băng chuyển động của tác phẩm, theo dấu các bức tường liên kết và mới nổi của kế hoạch, đồng thời tạo cảm giác hồi hộp trước chuyển động sắp xảy ra.

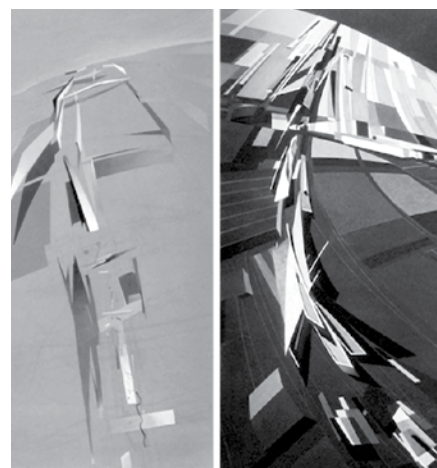

"The Peak Blue Slabs" 1983

Ví dụ 4: Bức tranh "The Peak Blue Slabs" (1983), Hồng Kông:

Bức tranh này được thực hiện vào những năm đầu của sự nghiệp kiến trúc của Zaha Hadid, trước khi bất kỳ phương án thiết kế nào của cô được xây dựng, nó đã giành chiến thắng trong cuộc thi phương án kiến trúc cho một câu lạc bộ giải trí tư nhân - The Peak - trên một sườn núi ở Hồng Kông. Trong tác phẩm này, các mối liên hệ trực quan với các hình dạng và đường nét đều đặn, chặt chẽ, ảnh hưởng của K.Malevich được thể hiện rõ ràng. Tác phẩm đề ra sự khám phá chủ đề ba chiều của cô trong tác phẩm hai chiều này, thể hiện sự quan tâm của cô đối với các mối quan hệ không gian. Các tác phẩm của K.Malevich, đã giúp cô sử dụng sự trừu tượng hóa về nghệ thuật kiến trúc như một cách để nghiên cứu các thiết kế khác nhau, các tòa nhà được mô tả có thể được làm bằng kim loại, thủy tinh và bê tông. Cô mô tả The Peak trong bức tranh này như tan thành một "cơn bão tuyết hoa giấy." Quan điểm của cô là cấp tiến vào thời kỳ này, vì nó khác xa với quan niệm về các tòa nhà là những khối rắn. Đúng hơn, các yếu tố của tòa nhà bị treo lơ lửng trong cảnh quan như thể mở rộng hoặc bùng nổ từ nó. Bức tranh có ý tưởng về lực không trọng lực, một kiểu bay lơ lửng - đó là điều đáng kinh ngạc.

Ví dụ 5: Trạm cứu hỏa Vitra (1983), Đức và bức tranh "Vitstra"

Trạm cứu hỏa Vitra là công trình đầu tiên được xây dựng của Z.Hadid, sau một thời gian là "kiến trúc sư trên giấy" nhờ những bản vẽ kiến trúc đầy sáng tạo và đầy tham vọng của mình. Thiết kế của Z.Hadid được đặt tên là "Movement Frozen", có thể đề cập đến cả hình dạng động của nó (một số nhà phê bình đã ví hình dạng của nó như một con chim đang bay. Cấu trúc sử dụng kính và khối bê tông trong các mặt phẳng góc cạnh được kéo dài, Z.Hadid đã tạo ra một "chữ ký" đáng kinh ngạc thông qua tác phẩm này, bê tông trở thành một thứ khác dưới bàn tay của Z.Hadid. Các bức tường và mặt phẳng được sắp xếp theo từng lớp, với các chức năng của tòa nhà được phân tán giữa chúng, các mặt phẳng nằm ngang hoặc thẳng đứng, có thể làm mất phương hướng của những người sống trong tòa nhà. Cảm giác này cũng được củng cố bởi một màu sắc xám duy nhất của bê tông. Một xúc cảm bay bổng, không trọng lượng.

Ví dụ 6: Bức tranh "The World 89 degrees" (1983)

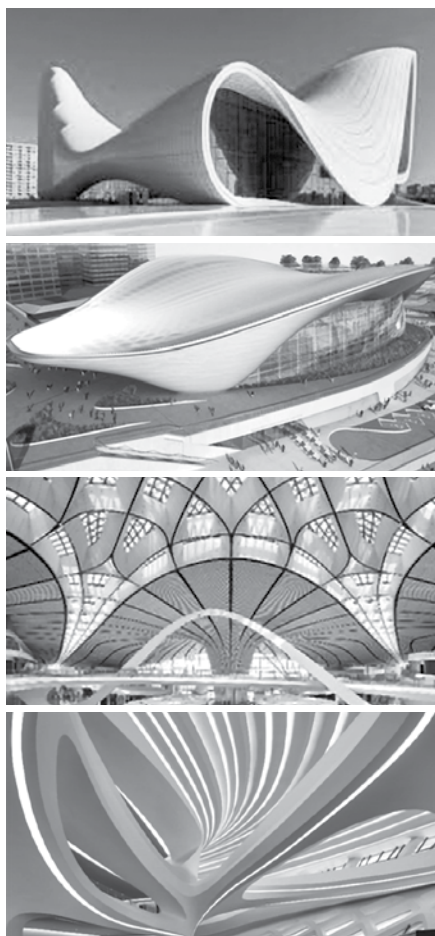
Trong bức tranh "The World 89 degrees" (1983) hay bức tranh "Metropolis" (1988) Zaha Hadid đã khám phá nhiều khả năng của công nghệ mới và tác động của chúng đối với thiết kế kiến trúc, tạo ra một bố cục trừu tượng. Chỉ sử dụng các góc sắc nét mang lại sự năng động cho khung cảnh, toàn cảnh được cắt ngang bởi một đường chân trời cong rộng, mà trong chuyển động của nó thể hiện sự thay đổi liên tục trong lối sống đương đại, như là một tiền đề, dấu hiệu báo trước về sự ứng dụng công nghệ máy tính trong thiết kế, trong quá trình tìm tòi phát triển các không gian có tính lập thể, công nghệ máy tính khai triển các hình ảnh có tính lập đi lập lại liên tục để ra những biến thể về không gian, về tạo hình với những tham số, có tính định lượng một cách cụ thể. Zaha Hadid cũng sử dụng nghiên cứu ứng dụng thiết kế đồ họa này để xem xét lại các không gian đô thị hiện có, như trong trường hợp "Grand Building Trafalgar square, 1985." Trong bức tranh này, ngoài việc chèn một bức công cộng ghi nhận truyền thống của các cuộc họp công cộng ở quảng trường, Hadid đã giới thiệu các tòa nhà cao tầng với sân thượng công cộng, có chiều cao tương ứng với các địa danh khác nhau trong thành phố.

Không có một phong cách riêng nào trong các công trình kiến trúc của Zaha Hadid, nó xuất hiện như một sự bất ngờ, phá bỏ các định luật về thẩm mỹ kiến trúc thông thường, để tồn tại như là thực thể của tương lai (người ngoài hành tinh – tác giả). Mặc dù người ta có thể phát hiện ra một hình bóng mờ ảo xuyên suốt trong các công trình của cô ấy. Trong tất cả các thiết kế của mình, Zaha Hadid đều quan tâm đến chuyển động và tốc độ - cả cách mọi người di chuyển qua các tòa nhà và cách sử dụng ánh sáng và bóng tối. Hình thức bên ngoài của công trình dường như được định hình bởi sự chuyển động bên trong và xung quanh chúng, chứ không

phải bởi một số khái niệm định sẵn về hình thức về bên ngoài. Có thể gọi giai đoạn này là Các đường cong – dòng chảy.

Công nghệ và đổi mới luôn là trọng tâm trong các thiết kế của Zaha Hadid và nhiều bức tranh của cô như đã định hình trước tiềm năng của các quy trình kỹ thuật số, đem lại cái nhìn sâu sắc và năng động về tầm nhìn kiến trúc có tính tiên phong của Zaha Hadid. Qua đó, cũng khẳng định cái hồn của người nghệ sỹ - kiến trúc sư trong ngôn ngữ tạo hình kiến trúc, mà công cụ máy tính không thể thay thế được.

Một số công trình đương đại tiêu biểu của KTS Zaha Hadid thiết kế từ 2002- 2020

Kết luận

Thông qua việc nghiên cứu mối quan hệ nghệ thuật Hội họa và kiến trúc một cách bài bản, nghiêm túc, tiếp thêm cho KTS như một công cụ tìm tòi định hướng ngôn ngữ tạo hình kiến trúc cho bản thân. Một nhà thiết kế kiến trúc tốt cần có sự cân bằng lành mạnh giữa tư duy thực tế, khoa học và có con mắt nghệ thuật nhạy bén. Nghệ thuật và kiến trúc có mối quan hệ chặt chẽ, sâu sắc, người thiết kế cần thể hiện rõ sự gắn kết này trong tác phẩm kiến trúc. Cả hai đều được tạo ra bằng cách sử dụng các nguyên tắc tổ chức,

tư duy giống nhau, các yếu tố quy luật thị giác giống nhau. Trong sự phát triển của khoa học kỹ thuật, liên tục nảy sinh các giá trị mới, KTS cần xây dựng cho cá nhân một bản lĩnh, quan điểm nghệ thuật chắc chắn, có nét riêng và cũng đầy đủ sự mới lạ thông qua việc khám phá cá nhân trong lĩnh vực của nghệ thuật hội họa. Bảo đảm 3 nguyên tắc:

- *Sáng tạo:* Ngoài việc làm cho một tác phẩm kiến trúc nổi bật về mặt nghệ thuật, tư duy sáng tạo trong kiến trúc cũng rất hữu ích từ quan điểm ứng dụng khoa học kỹ thuật trong xây dựng ngôn ngữ tạo hình.

- *Kỹ năng kỹ thuật:* Từ phần mềm đến bút chì và giấy, các KTS cần làm quen, thành thạo với các ứng dụng, công cụ thiết kế, hỗ trợ trong các quá trình triển khai thực hiện. Sự gia tăng phổ biến của công nghệ kỹ thuật số, đây là một đặc điểm chung cho cả các ngành nghệ thuật và kỹ thuật.

- *Kỹ năng hình dung:* Các nhà nghệ sỹ, kỹ sư và KTS đều có khả năng hình dung sản phẩm cuối sẽ như thế nào, sự tương tác của nó ra sao, với đối tượng nào, bối cảnh - trường hợp nào. Kỹ năng này cần được liên tục, và đặt ra trong nhiều giả thuyết để xử lý.

Tài liệu tham khảo:

1. Luận văn thạc sỹ của KTS Hoàng Tuấn Minh-trường ĐH KT Hà nội (năm 2004), Hình & Khối trong sáng tác kiến trúc.
2. M.Cagan, dịch Phan Ngọc, *Hình thái học của Nghệ thuật*, NXB Hội nhà văn. Năm 2004
3. PGS, TS, KTS Tôn Đại. Mối quan hệ kiến trúc và các ngành nghệ thuật " NXB Xây dựng . Năm 2002
4. La Quang Ái, Triệu Quang Diệu dịch KTS, Đặng Thái Hoàng, " Ngôn ngữ hình thức kiến trúc" tập 1,2 , NXB Xây dựng, Năm 2004
5. Rudolph Arnheim, "Tư duy thị giác" University of California Press, 1969, ISBN 0520018710
6. "Kazimir Malevich in the State Russian Museum". Palace Editions. ISBN 9783930775767. (English Edition)
7. "Malevich and his Influence", Kunstmuseum Liechtenstein, 2008. ISBN 97837751877-6
8. Zaha Hadid: The Complete Buildings and Projects, Rizzoli, 1998. ISBN-10-0847821331
9. <https://www.theartstory.org/artist/hadid-zahdid>
10. <https://www.kazirmalevich.org>
11. <https://www.zaha-hadid.com>